

יהודית רוזנברג

הדהוד פואטי לכתיבת מלווים

1

13.07.2020

1

בסוף המפגש שלנו...

- תהיו מודעים לאפשרויות העבודה עם טקסט שקבלתם ממלווה
- תקראו "קריאה פואטית" גם בטקסטים שלא נכתבו כשירה
- תהדהדו מן הטקסט כמרכיב בהליכי הליווי הרוחני

2

13.07.2020

יהודית רוזנברג

2

למי מאיתנו כאן התנסות קודמת בעבודה עם טקסטים
שנכתבו על ידי מלווים?

3

13.07.2020

3

❓ כיצד הגיע אליך הטקסט
❓ כיצד פעלת
❓ האם הטקסט שימש יותר מפעם אחת
נשלים: ללוות עם טקסט שכתב המלווה זה כמו [.....]

4

13.07.2020

4

ד"ר אביה נוימן – כותב את מחלתו ואת מותו

- כתיבת הרופא – לפני ניתוח
- אכזבת הרופא – לאחר הניתוח
- מעבר לשירה – עדיין רופא אך גם החולה שם
- פרידה – שירה צרופה: "כמו שיר פרידה"

13.07.2020

יהודית רוזנברג

5

לאות ברזיליים - ביואוד בברכיים.
 כאב דוקר פה ועם, בחותן שמאל או ימין, בטן, לב תחתון, אולי מהשינה על הפוטון
 ובכלל משיבה ממושכת ופעילות לא רבה. הליכה מעייפת אותי. אני מתפתה כל
 פעם מחדש להרפתקאות הליכה בטבע - שמורת טבע ותצפית בציפורים או סביב
 אגם מוהוק שזה עושה לי נהדר, אבל אני אוצר עיילי וסאוט, עם לאות ברזיליים/
 שרירים ובערב מתפתח אום עד 37.4 ואז השינה טרופה וכו'.

אני נ, הרוז ועם כאבי שרירים וזוץ ומלשה. מה שעוזר לי זה דווקא לאכול
 ולשתות - אולי הבעיה היא נפילה ברמת הסוכר בדגם שמסתדרת עם האוכל. יורד
 בהדרגה במסקל. כבר 7 ק"ג בערך (שזה 10% ממסקלי בערך).

האם הניתוח יעזור? האם "גידוי" ייפרד ממני בעצרתו של ד"ר פונג? ומהו הממיר
 של הניתוח? אני הולך להיות יותר אולה בשבועות הקרובים במלמה קשה שמה
 ניתוח. אם זה במקום לאפשר ל"גידוי" להיות פה אצלי ולהאליף אותו - זה שווה.

6

13.07.2020

יהודית רוזנברג

6

אכזבה

ובאתי למפש רפואה שלמה, ניתוח מרפא, פעולה אחת גדולה אחיזה ושלמה שתניני
אוני מעל למכשור שהמאה מצובה - וזה לא הסתייע. הפסיכוסטימ ואחרו - ידענו,

להלחם כדי שהדאגות לעיל יקטנו בחידת מה!
להלחם כעת, זה אומר לקבל את הטיפול הכי טוב בזולמ - והוא נמצא
כנראה רק בזרפת. אולי אפשר לייבא את הפרוטוקול ולעשות את הטיפול בבית?
אם יסכיחו לי. וזריק קטר קבוע היקמן או פיק ליינ או כל דבר דומה שלא
נסתם בקלות ואפשר להתאגר בקלות (הכוונה לצינור המוכנס לוריד ונשאר שם
באופן קבוע כדי לאפשר הזרקת תרופות כמותראפיות).
וזריק טלנט מתכת שלא נסתם וימזיק מעמד אודשים רבים, ולדעתי טוב לעשותו
לא במצן סיבוק אלא לפני. סיבוק זה א. כואב ב. אשפוז ג. אנטיביוטיקה ד. האמרה
בתפקודי כבד. כאן כדאי להקדים תרופה למכה. ואני זריק להלחם גם על זה מול
כולם, כולל הרופא שטוען שמכיוון שהמסימה אינה בתוך דרכי המרה אלא איזונית,
הטלנט לא נוטה להיסתם! לבידוק כל זאת, אבל לא להשאיר אבן לא הפוכה.
ראמים עצמיים - כרע "לא תודה".

כעס על מדעלי הרפואיים שהנפול מצב הנכאי - מדי פעם כן.

יהודית רוזנברג

מרכיבים פואטיים:

- דיאלוג
- חזרתיות – אנאפורות
- מילים של שתיקה (בדיבור לא קיים)
- שאלות
- דרמה – הגדרת שחקנים
- מי הוא מי – הדמויות הפנימיות

20/2/07, יום שלישי

שיר לומי רופא מולה

לגור אביר הירפואה,

דיברו הרופא:

כיצד אולי קולקד
כיצד אולי מוצק מתקד להקד?
אזה בא אולי ליינל או ליינל
ואני הבקש ליינל אלקי.
האם ינעש?

בשנים מצומצמת למצבה או משנים באיכות הרפואה
משנים פיתוח טפולי
בשנים מצומצמת כמעט ליינל או משנים
האחד אוד נעשו של השני
למלא הענת, קבלה, תמיכה, הכרת, כבוד, תודה...
שם מסתוו ה"מפש המצלח".

שתיקה:

זה הבקש להחמם מצד?
זה המצבא הירק הישנית פתנד?
זה אוניו האשנית פתנד?

הירפא:

כל בני האדם, משנים ומשנים, הם שווים וצדיק
כל המשנים בין בני אדם הם העומות
כל העומות היא קשר וצני.
רפוי - משמנו לכבודי משל העומות
מלה משאירה את המשל פתנד
לכן החולים הקשים משנים ללמד את המשנים
גם כן רב אחרי חומם.

דיברו הרופא ומחלת:

רפוי הוא גם יום-יום

יהודית רוזנברג

- הגות
- פואטיקה
- הדמויות הפנימיות
- מתכתבות

דבריו האולסה:

אך אם הרופא אינו מאמין שהאדם יכול להבריא
 אמונה זו תכשיל את ניסיון ההאלמחה!
 כי אם איששהו אדם אחר אי פעם התעבר על אותה אלמנה
 אז גם האולסה הנה יכול להאלימו!
 נסים הם מצואות יוחימיות
 אסרה רק האמונה, ואז ככתוב במקורות:
 "רפואת השם כהרץ עין".

דבריו הרופא:

כולנו אלמק משלם אה, מאמדות את
 ואנו לומדים מהאולסה כיצד להיות מקום
 לכל דבר סיבה ומטרה, אך עבורנו, בני התמותה,
 הדבר עדיין בבחינת אוסר הבנה ומסתורין
 העולם הוא מקום של שפע, של אמדות ושל הודיה
 וביחוד - הוא מקום של אהבה.

14/2/19 יום ראשון, לפני תחילת טיול ארבע הימים

כמו שיר פרידה
(למקדמה בתווה או אפסיד)

זה אולי יחסי ויחסי
 כיצד אולי פרידה מבט לאחור?
 כיצד אולי אדם אחר?
 אשאת לבי אתם תמיד
 ולעשי יסעה נאווה,
 זה אולי עט לי
 הדליקן אבוקת האיר
 שמיז על קשר אהבה
 וקדשו את הקומה!
 דרך חיים ולאה מדין עבורנו
 בנות משפחה והימים
 אלף המצאות ואלף כפר השלמת
 לחינוך אה את השני לקבל ולהעריך
 היסודות פחות המכונה פרידה אה קובעת לא מעט
 רק כמעט
 כי אלו המכונה מדינה
 את זמנם נחמים אתם בלעדי
 אך נשימתם לללא מיה בלבבות אלו שאינם זוכרים.
 זה יקריו, כיצד אולי פרידה מבט לאחור?
 תמיד אולי אדם אחר?
 אשאת לבי אתם תמיד
 ולעשי יסעה נאווה,
 זה אולי עט לי
 הדליקן אבוקת האיר
 שמיז על קשר אהבה
 וקדשו את הקומה!

איך הטקסטים מגיעים אלינו?

- טקסט שנכתב קודם על ידי המלווה בעבר הרחוק או הקרוב
- טקסט שאנחנו הזמנו – חדש או קודם
- טקסט חדש בעקבות ארוע או מהלך-ליווי
- כתיבה כ"שיעורי בית" אחרי מפגש
- טקסט שנכתב במפגש הליווי, כמרכיב בתהליך
- כתיבת שגרה: אימייל, ווטסאפ, מסרים

11

13.07.2020

יהודית רוזנברג

11

קבלנו ממלווה

הגיע בווטסאפ

אני עושה. לאט. צעדים קטנים, עקומים, לא תמיד יעילים, מול ההתנגדות שלי.
אבל אני עושה. כדי לאפשר אחרת. עכשיו אני כבר יודע שאפשר לחיות אחרת.
יותר ויותר מהזמן אני כבר שם. תודה

12

13.07.2020

יהודית רוזנברג

12

למי מתאים?

- בעלי נטייה לכתיבה
- שפת דיבור וכתובת שגרה במשלב גבוה
- המביעים עניין בספרות ובקריאה
- שעברית אינה שפתם (מאפשר הבעה בשפה הנוחה להם)
- המתקשים בהבעה ובדיבור
- הנוגעים ברגעים פואטיים בכתיבת השיגרה, גם אם אינם מודעים לכך.
- הקרבים אל מותם

13

13.07.2020

13

קבלנו ממלווה - ביוזמתו

גזו שפע נסתר
התהיך לקול נשמתך להקשיב
שפע זה בידך להשיב

פיזר בעולם אדוני
אף בעומק מצולות
קמצוצי אושר הטמין
אל תחת, לבבך פתח
אושר זה בלבך יפרח

שפע גדול
זרע אלוהים בכל
אף בעוניי אכזר

אור

אור עד אין קץ
ברא בחסדו השם
אף בבור חשך
אור נסתר הצפין
אל תפחד, עניך פקח
אור חסדו בנשמתך יזרח

אושר עד בלי די

14

13.07.2020

14

הגיע הזמן - מוכנים לכתוב?

15

13.07.2020

15

נבחר קטע / משפט / חלק קצר מן הטקסט שלנו

מה קורא אלי: "בואי" בטקסט שכתבתי?
מה "נוגע", מתחבר?
לו היה עלינו להשאיר רק קטע מן הטקסט, מה נשאיר?

16

13.07.2020

16

שנעבור לחדרים?

- קראו את מה שבחרתם ומעט לפניו ואחריו (כדי לחוש במעברים)
- שיתוף פינג-פונג: לכל שאלה עונים לסירוגין (לא ממתנים לשיתוף מלא של אחד מאיתנו)
- השיתוף (העתיקו לדף נייר)
 - הקריאו את הקטע שבחרתם
 - מהיכן בגוף הגיעו המילים האלה?
 - מה המיוחד במקטע הזה? מדוע בחרנו בו? מה הזמין אותנו אליו?
 - מהי החוויה שלנו כשאנחנו מקשיבים למה שנכתב על ידי בת-הזוג?

17

13.07.2020

יהודית רוזנברג

17

שיתוף במקטעים שהזמינו אותנו

- נרשום בצ'אט את הקטע הנבחר

18

13.07.2020

יהודית רוזנברג

18

הקריאה הפואטית – אמצעים שיריים (1)

- דימויים ומטפורות
 - מטפורות
 - סמלים
 - מטונימיות
 - דימויים [חווית ההבדל בין דימוי למטפורה]
 - Embodied Metaphors (מטפורות המתיחסות אל הגוף או אל תנועת הגוף)

הקריאה הפואטית – אמצעים שיריים (2)

- מילות שלילה ואין
- תצליל דומה
- המילים הראשונות – המילים האחרונות
- שורות חתוכות (פסיחות – צזורות)
- חזרתיות
 - חזרה על מילים הפותחות \ סוגרות שורות או משפטים
 - חזרה של מילים צמודות
 - חזרה מפוזרת על פני הטקסט
 - חזרה עם שינוי (בהטיות שונות, בשינויי גוף וכד')
 - מילים נרדפות צמודות (רשימה)

הקריאה הפואטית – תמרורים נוספים (1)

- משפטים בעלי מילה אחת או שתיים
- מחיקות בטקסט (אם כתב יד)
- מעברים
 - שינוי סוגה (פרוזה – שירה)
 - שינוי ניסוח ומישלב (שפה ספרותית – יומיומית – סלנג)
 - מעבר בין גוף ראשון – שני – שלישי – שם הפעולה ללא ציון
 - הפריט הראשון [טריגר] / הפריט האחרון [מיצוי, מנוחה]
- מילים ראשונות [טריגר] / אחרונות [מיצוי, סיכום, מנוחה]
- רשימות
 - תנועה או התפתחות ברשימה? באינטנסיביות / בשירתיות / במישלב הספרותי?
 - הפריט הראשון / הפריט האחרון
 - אותיות ומילות יחס החוזרות לאורך הרשימה

21

13.07.2020

21

קבלנו ממלווה

הפשיט אותו מעורו, ממשפחתו, משמחתו, מתפקידו כראש משפחה

22

13.07.2020

22

קריאה טרנסנדנטית (נוגעת, נשגבת, מתעלה)

- ביטויי סליחה, תודה, תפילה, ברכה
- מילות "רוח" [זר, מסתורי, מלאך, נשגב...]
- מקטעים בלתי ברורים
 - חלומיים
 - סוריאליסטיים
 - סתירה פנימית
- נגיעה והתעלות אצל המלווה הקורא (גם אם מקורם אינו ברור, הם משמעותיים)

23

13.07.2020

יהודית רוזנברג

23

מפגש שיח והדהוד

- הכותב קורא בקול רם / הקורא קורא בקול רם / בזה אחר זה - שניהם
- הדהוד במפגש נוסף לכתיבה קודמת
- שימוש במטפורות שנכתבו: במפגש המיידי או בשיח ליווי עתידי אף אם אינו כולל כתיבה
- המלווה מתייחס בכתב אל הטקסט
- המלווה כותב אף הוא במקביל, שיתוף הדדי
- בחירת מילה או ביטוי מהטקסט והפיכתם למנטרה קבועה או זמנית למפגש זה
- שיוך סומטי של מרכיבים מן הטקסט: מהיכן הגיעו בכתיבה? איפה נוגעים בקריאה?
- האם יש מישהו שהיית רוצה להקריא או לשלוח מן הטקסט אליו? [חי-מת / זמין-רחוק / אמיתי-דמיוני / אדם-יישות אחרת]

24

13.07.2020

יהודית רוזנברג

24

עידוד הכתיבה – הסרת מחסומים (1)

- לא להציע עריכה, גם אם המלווה מבקש (או מעט...)
- להמעיט בשבחים "ספרותיים" או להזהר בניסוחם
- הצעה לכתוב בשפת האם של המלווה, או בשפה מועדפת
- כתיבת רשימות או יומן כגירוי לכתיבה
- הגדרה מראש של משך כתיבה מאד קצר (2-5 דקות)
- כתיבה מחודשת למה שכבר נכתב בעבר [במפגשי הליווי, או חיצוניים לליווי]

25

13.07.2020

25

עידוד הכתיבה – הסרת מחסומים (2)

- הצעה לכתוב כפוסט, כמסר ווטסאפ וכדומה
- המלווה כותב במקביל – הקראה משותפת
- כתיבה ספונטנית, ללא הפסקה, בזרם התודעה [אוטומטית, מתקשבת – לא מאפשרת ל"שופט" להתערב]
- מעבר ליד שאינה דומיננטית – הבדלי המיספרות ימין ושמאל

26

13.07.2020

26

קבלנו ממלווה

כבר לא טוב לו בעולם הזה, חשבת, איזה מסכן

[מעבר ליד שמאל]

אבל עיניו מבקשות, מדברות, הוא מקשיב

[חזרה לימין]

מה הוא מבקש? הוא יודע שאני לא רופאה.

27

13.07.2020

27

עידוד הכתיבה – הסרת מחסומים (2)

- כתיבה חומלת על מישהו אחר [במחלקה, אדם מוכר, כתיבה מכלילה לסובלים סבל דומה]
- כתיבת מכתב: לאדם ספציפי, לעצמי, לדמות הסטורית או ספרותית, מכתב שאף אחד אף פעם לא יקרא
- כתיבה לפני מוות \ פרידה: בקשת סליחה, מתן סליחה, תודה, אהבה
- כתיבה ביציאה ממצב מדיטיטיבי, או: הכתבה למלווה במהלך מדיטציה
- מתן הנחיות למלווה במהלך הכתיבה (כפי שעשינו כאן)

28

13.07.2020

28

שאלות? התייחסויות?

29

13.07.2020

יהודית רוזנברג

29

תודה להתראות

מוזמנים לשלוח אלי
טקסטים שכתבתם היום, או
טקסטים שקבלתם ממלווים.

מבטיחה להתייחס לכל אחד

yuditr@gmail.com

30

13.07.2020

יהודית רוזנברג

30